

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a **Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported** (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

277

~~N° 3155~~ 1592c

ԽՈՐՀՐԴԱՏԵՏՐ

ՍՐԲԱԶԱՆ ՊԱՏԱՐԱԳԻ

ԸՍՏ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԵԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ
ՍՈՒՐԲ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

Ի ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՍՐԲՈՅ ԷԶՄԻԱԾՆԻ
Տ. Տ. ԳԵՈՐԳԱՅ
ՎԵՀԱՓԱՌ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

ՀՐԱՄԱՆԱԻ

ՊԱՏՐԻԱՐԻՒՄ ՍՐԲՈՅ ԱԹՈՌՈՅՆ ԵՐՈՒՍԱՂԵՄԻ
Տ. ԵՍԱՅԵԱՅ

ՍՐԲԱԶԱՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

ԵՒ Ի ՊԱՏՐԻԱՐԻՒԹԵԱՆ ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼՍՈՅ
Տ. ՄԿՐՏԶԻ

ՍՐԲԱԶԱՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ԱԹՈՌՈՅ
ՍՐԲՈՅ ՅԱԿՈՎԲԵԱՆՑ

ՅԵՐՈՒՍԱՂԵՄ

1873-ՌԵՒՐ

2407

Իրիանելոյ սպաս եկեղեցւոյ . յորժամ կամիցի Քահանայն սրտաբազ մատուցանել .

Կարաի այսպէս խորհրդաբար զգեստաւորիլ : Մտցէ յաւանդաստունն հանդերձ Սարկա
ւադօքն ուր զգեստքն են սրտաբազի : Եւ զգեցեալ պաշտօնելիցն ըստ իւրաքանչիւր աւ
տիճանի : Աստուցեն ապա . Սաղմոս , ՃԼԱ . Կցորդ :

ՔԱՀԱՆԱՅՔ. քո զգեցցին
զարդարութիւն . և
սուրբք քո ցնծալով ցնծաս
ցեն . փփս .

Յիշեա՛ , Տէր , գոյաւ իթ և զա
մենայն հեզութիւն նորա :
Որպէս երգուաւ Տեառն . և
ուխտս եդ Աստուծոյ Յակով
բայ :

Թէ ո՛չ մտից ՚ի յարկս տան
իմոյ . Թէ ելից յանկողինս
մահճաց իմոյ :

Թէ տաց քուն աչաց իմոյ .
կամ նինչ արտեւանաց ի
մոց . կամ հանգիստ իրանաց
իմոց . մինչեւ գտից զտեղի
յարկի տեառն Աստուծոյ
Յակովբայ :

Ահա՛ լուաք զնմանէ յեփրա
թայ . և գտաք զնա ՚ի դաշ
տըս մայրեաց :

Մտցուք ՚ի յարկս նորա . եր
կիրպագցուք ՚ի տեղւոյ , ուր
կացեալ են ոտք նորա :

Արի՛ , Տէր , ՚ի հանգիստ քո
դու եւ տապանակ կտակի
սրբութեան քո :

Երիցունք քո զգեցցին զար
դարութիւն եւ սուրբք քո
ցնծալով ցնծասցեն :

Վասն դաւթի սիրելոյ քո .
մի՛ դարձուցաներ զերեսս քո
յօծելոյ քումմէ :

Երգուաւ Տէր դաւթի ճըշ
մարտութեամբ եւ ո՛չ սը
տեաց նմա . ՚ի պտղոյ որո
վայնի նորանստուցանել յա
թուռ նորա :

Թէ պահեսցեն որդիք քո զօ
րէնս իմ եւ զվկայութիւնս
իմ զոր ուսուցիցնոցա :

Որդիք նոցա նասցին յաւի
տեանս յաւիտենից յաթուռ
քոյ :

Հաճեցաւ Տէր ընդ Սիուլնի . և
ընտրեաց բնակիլ ՚ի նմա , ա
սէ . Այո է՛ հանգիստ իմ յա
ւիտեանս յաւիտենից . ՚ի սը

մա բնակեցայց՝ զի հաճեցայ
ընդ սա :

Զայրիս սորա օրհնելով օրհ-
նեցից . եւ զաղքատս սորա
լցուցից հացիւ :

Երիցանց սորա զգեցուցից
զփրկութիւն . եւ սուրբք սո-
րա ցնծալով ցնծասցեն :

Անդ ծագեցից եղջիւր ՚ի Գա-
ւիթ . պատրաստ արարից
զճրագ օծելոյ իմոյ :

Թշնամեաց սորա զգեցու-
ցից զամօթ . եւ ՚ի վերայ նո-
րա ծաղկեսցի սրբութիւն
իմ :

Փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգ-
ւոյն Սրբոյ . Ա. յԺԺ եւ միշտ
եւ յաւիտեանս յաւիտենից .
ամէն :

Եւ քարոզեսցէ Սարկաւազն :

Եւ ևս խաղաղութեան ըզ-
սէր աղաչեսցուք :

Խնդրեսցուք հաւատով մի-
աբանութեամբ ՚ի Տեառնէ,
զի զողորմութեան զչնորհն
իւր արասցէ ՚ի վերայ մեր .
ամենակալ տէր Աստուած
մեր , կեցուսցէ եւ ողորմէ :

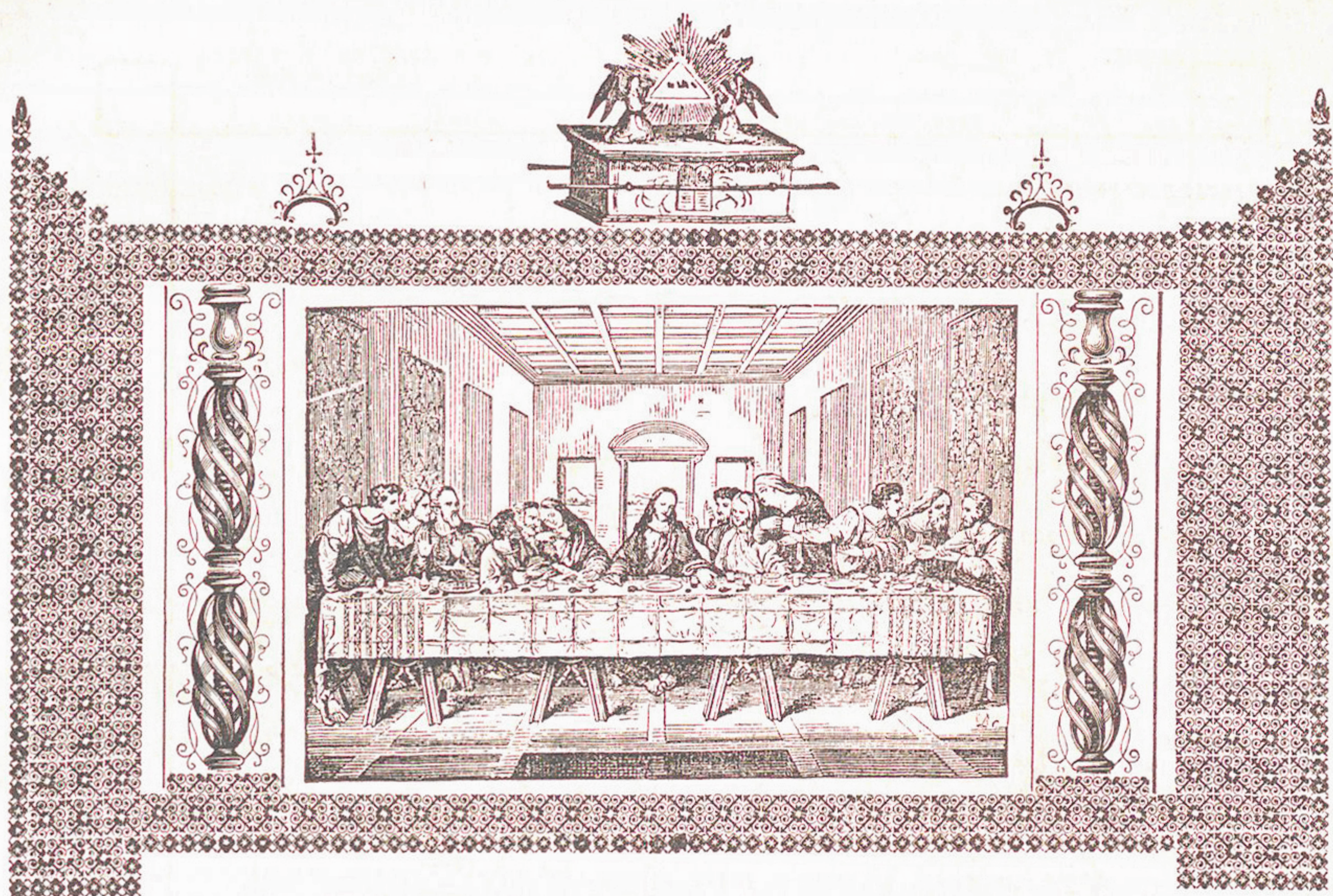
Եւ ասացեն Երկոտասան Տէր ողորմեսցա :

John XIX. 31—37. Զօհմմտն 19. 31—37. Պատմ. 19. 31—

Եւ ընդ հմա հանին 'ի խաչ երկուս առաջակս, մի ընդ աջմէ
եւ մի ընդ ահեկէ նորա: Ա՛րի՛ս ժ ե 'ի Լ՛ի 27 համար:

Աղօթք առանձնական պատարագիչ Քահանային յառաջ քան զղգեստաւորին :

Որ զգեցեալ ես զլոյս որ
պէս հանդերձ տէր մեր
Յիսուս Քրիստոս :

Անճառելի խոնարհու-
թեամբ յերկրի երեւեցար
և ընդ մարդկան շրջեցար :
Որ եղեր քահանայապետ
յաւիտենից ըստ կարգին
Մելքիսեդեկի և զարդարե-
ցեր զԵկեղեցի քո սուրբ :
Տէր ամենակալ, որ պարգե-
ւեցեր մեզ զնոյն զերկնային
հանդերձ զգենուէլ :

Արժանի արա՛ և զիս ՚ի ժա-
մուս յայսմիկ զանպիտան
ծառայս քո :

Որ համարձակիմ և մերձե-
նամ ՚ի նոյն հոգեւոր պաշ-
տօն փառաց քոց :

Որպէս զի զամենայն ամբա-
րըշտութիւնս մերկացայց՝
որէ՛ հանդերձ պղծութեան,
եւ զարդարեցայց լուսով
քով. ընկեա՛ յինէն զչարիս
իմ, և թօթափեա՛ զյանցա-
նըս իմ. որպէս զի արժանի

եղէց հանդերձեալ լուսոյդ
առ ՚ի քէն :

Շնորհեա՛ ինձ քահանայա-
կան փառօք մտանել ՚ի պաշ-
տօն սրբութեանց քոց , ընդ
այնոսիկ որք անմեղու-
թեամբ պահեցին զպատ.
ուիրանս քո :

Ձի և ես պատրաստ գտացց
երկնաւոր առագաստիդ
ընդ իմաստուն կուսանան .
փառաւորել զքեզ ֆրիստոս ,
որ բարձեր զմեղս ամենե-
ցուն :

Ձի դու ես սրբութիւն ան-
ձանց մերոյ եւ քեզ բարե-
րարիդ Աստուծոյ վայելէ
փառք իշխանութիւն և պա-
տիւ այժմ և միշտ և յաւի-
տեանս յաւիտենից . ամէն :

Եւ մատուցեալ Սարկաւագունքն՝
Ձգեցուցեն նմա զհանդերձսն ասելով .
Եւ եւս խաղաղութեան . Քահանայն՝
Օրհնութիւն . Եւ յետ օրհնութեանն՝ զիցէ
յառաջ զխորն ՚ի գլուխն և առասցէ .

Դի՛ր , Տէր , Եաղաւարտ
փրկութեանն ՚ի գը-
լուխ իմ , պատերազմիլ ընդ
զօրութիւնս թշնամւոյն .
շնորհօք տեառն մերոյ Յի-

սուսի ֆրիստոսի որում վա-
յելէ փառք իշխանութիւն
և պատիւ այժմ և միշտ և
յաւիտեանս յաւիտենից .
ամէն :

Շապին :

Ձգեցո՛, Տէր , ինձ հանդերձ
փրկութեան , եւ պատ-
մուճան ուրախութեան . և
շուրջ պատեա՛ զգգեստովս
փրկութեան . շնորհօք տեա-
ռ ըն մերոյ Յիսուսի ֆրիս՛ .

Փոր Ուրարին :

Ձգեցո՛, Տէր , պարանոցի ի-
մոյ զարդարութիւն . և
սրբեա՛ զսիրտ իմ յամենայն
աղտեղութենէ մեղաց . շնոր-
հօք տեառն մերոյ Յիսուսի՛ .

Գօուղն :

Շուրջ պատեսցէ կամար
հաւասոյ զմէջս սրտի ի-
մոյ և մտացս . և չիջուսցէ ՚ի
սոցանէ զխորհուրդս աղ-
տեղիս . և զօրութիւն շնոր-
հաց քոց յամենայն ժամ բը-
նակեսցի ՚ի սոսա . շնորհօք
տեառն մերոյ Յիսուսի՛ .

Բազմաթիւ յաջ ձեռնին :

Տո՛ւր, Տէր, զօրութիւն աւ-
ջոյ ձեռնին իմոյ, և լուա՛
ղամենայն աղտեղութիւնս
իմ. որպէս զի կարող լինիցիմ
սպասաւորել քեզ անախ-
տութեամբ հոգւոյ և մարմ-
նոյ. շնորհօք տեառն մերոյ
Յիսուսի Քրիստոսի՛'.

Բազմաթիւ յաջեակ ձեռնին :

Տո՛ւր, Տէր, զօրութիւն ձա-
խոյ ձեռնին իմոյ, և լուա՛
ղամենայն աղտեղութիւնս
իմ. որպէս զի կարող լինիցիմ
սպասաւորել քեզ անախ-
տութեամբ հոգւոյ և մարմ-
նոյ. շնորհօք տեառն մերոյ
Յիսուսի Քրիստոսի՛'.

Վսկային :

Զգեցո՛, Տէր, պարանոցի
իմոյ զարդարութիւն, և
սրբեա զսիրտ իմ յամենայն
աղտեղութիւնէ մեղաց. շնոր-
հօք տեառն մերոյ Յիսուսի՛'.

Նստիորակն որ է շուրջառ :

Տէր, ողորմութեամբ քով
զգեցո՛ ինձ զգեստ պայ-

ծառ և պարսպեա՛ ընդդէմ
ներգործութեան չարին .
զի արժանի եղէց փառաւո-
րել զքո՛ փառաւորեալ ա-
նունդ. շնորհօք տեառն մե-
րոյ Յիսուսի Քրիստոսի՛'.

Յետ զգեստաւորելոյ՝ սրբազան
զգեստութն ասէ .

Տնծասցէ անձն իմ ՚ի Տէր
զի զգեցոյց ինձ հանդերձ
փրկութեան և պատմութեան
ուրախութեան. իբրեւ փե-
սայի եղ ինձ պսակ. և որպէս
զհարսն զարդու զարդա-
րեաց զիս. շնորհօք տեառն
մերոյ Յիսուսի՛'.

Թաշկինակին :

Սրբեա՛, Տէր, զձեռս իմ
յամենայն աղտեղութե-
նէ մեղաց. շնորհօք տեառն
մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի՛'.

Եւ յետոյ եկեացեն առաջի սրբոյ Սեղանոյն :
Եւ Քահանայն լուսոյէ զձեռս ասելով :
Սաղմոս . Ի Ե . կցորդ :

Լուսոյից սրբութեամբ ըզ-
ձեռս իմ.

Սարկաւազն՝ փոխ .

Դատարան ինձ Տէր զի ես յամբժութեան՛.

Քահանայն .

Եւ վասն սրբուհւոյ Աստուածածնին բա՛ .

Սարկաւազն .

Սուրբ զԱստուածածնին և զամենայն սուրբս՝ .

Քահանայն .

Ընկա՛ւ, Տէր, զաղաչանս մեր բարեխօ՛ .

Խոստովանիմ առաջի Աստուծոյ և սրբուհւոյ Աստուածածնին . և առաջի ամենայն սրբոց . և առաջի ձեր հարբ և եղբարբ զամենայն մեղս զորս գործեալ եմք քան, զի մեղայ խորհրդով բանիւ, և գործով . և ամենայն մեղօք զոր գործեն մարդիկ . մեղայ, մեղայ . աղաչեմ զձեզ խնդրեցէ՛ք վասն իմ յԱստուծոյ զթողութիւնս :

Պատասխանեցեն որք մերձն են .

Ողորմեցի՛ք եզ Աստուած հօրն , եւ թողութիւն շնորհեցէ ամենայն յանցանաց քոց , անցելոյն և այժմուս . և յառաջակայէն փրկեցէ և հաստատեցէ յա-

մենայն գործս բարիս . եւ հանգուցէ զքեզ ի հանդերձեալ կեանսն . ամէն :

Պատասխանեցէ և ինքն .

Ազատեցէ՛ և զձեզ մարդասէրն Աստուած , եւ թողցէ զամենայն յանցանքներ . տացէ ժամանակ ապաշխարելոյ և գործելոյ զբարիս . ուղղեցէ եւ զառաջակայ կեանս ձեր շնորհօք Սուրբ Հոգւոյն հօրն և ողորմածն և նմա փառք յաւիտեանս . ամէն :

Դպիրքն .

Յիշեցի՛ր զմեզ առաջի անմահ դառին Աստուծոյ .

Քահանայն .

Յիշեալ լիջի՛ք առաջի անմահ դառին Աստուծոյ :

Դպիրքն . Սաղմոս , ԴԹ . փոխ :

Աղաղակեցէ՛ք առ Տէր ամենայն երկիր ծա՛ .

Սարկաւազն . բարողէ .

Սուրբ եկեղեցեաւս աղաչեսցուք զՏէր՝ .

Քահանայն .

Ի մէջ տաճարիս և առաջի Աստուածընկալ և սպայծառացեալ սուրբ նշանացս և սուրբ սեղոյս խոնարհեալ

երկիւղիւ երկիրպագանեմք
սուրբ և զհրաշալի եւ ըզ-
յաղթող զտէրութիւնդ քո
փառաւորեմք, եւ քեզ մա-
տուցանեմք զօրհնութիւն
և զփառս ընդ հօր և ընդ
Հոգւոյդ Սրբոյ այժմ և միշտ
և յաւիտեանս, ամէն:

Քահանայն ասացէ տաղմոս ԽԲ, կտորդ,
և ելլէ ՚ի խորանն:

Մտից առաջի սեղանոյ
Աստուծոյ առ Աստուած՝.

Սարկաւազն փոխ.
Դաստ արա՛ ինձ Աստուած և իրաւ արա՛ ինձ՝.

Սարկաւազն քարոզէ.
Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչես՝.

Օրհնեսցուք զհայր Տեառն
մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի
որ արժանի արար զմեզ կալ
՚ի տեղւոջս փառաբանու-
թեան և երգել զերգս հո-
գեւորս ամենն՝.

Քահանայն.

Իյարկի սրբութեան և ՚ի
տեղւոջս փառաբանու-
թեան, Հրեշտակաց բնակա-
րանիս եւ մարդկան քաւա-
րանիս, առաջի աստուած-
ընկալ եւ պայծառացեալ
սուրբ նշանացս եւ սուրբ

տեղւոյս խոնարհեալ եր-
կիւղիւ երկիրպագանեմք.
զսուրբ և զհրաշալի և ըզ-
յաղթող զտէրութիւնդ քո
օրհնեմք եւ փառաւորեմք.
և քեզ ընդ երկնային զօրսն
մատուցանեմք զօրհնու-
թիւն և զփառս ընդ հօր և
ընդ Հոգւոյդ Սրբոյ այժմ և
միշտ և յաւիտեանս յաւի-
տենից, ամէն:

Իսկ եթէ Յախիտպոս լինիցի խորհրդածուն՝
ածցէ ՚ի վերայ լանջացն զպատուական եմիւիւ-
րոնն, և մատուցեալ առ ընծայարան սեղանոյն,
եւ ՚ի ծունկս անկեալ յորդահոս առտասուօր
լուռ և անմռունչ ասացէ զաղօթս առ Սուրբ
Հոգին տնօրինիչ գործոյն:

Գրիգորի Նարեկացւոյն:

Սմենակալ բարերար
մարդասէր Աստուած
բոլորից, յօրինող երեւու-
թից և աներեւութից, փրկ-
կող և հաստատող, խնամող
և խաղաղարար, հօր հզօր
Հոգի, հայցեմք բազկատա-
րած մաղթանաց գոչմամբ
հեծութեան յանդիման ե-
ղեալ քեզ ահաւորիդ:
Մատչիմք մեծաւ դողու-
թեամբ սաստիկ երկիւղիւ

մատուցանել նախ զբանա-
կանս զայս պատարագ՝ քում
անգնինն զօրութեանդ, իբր
աթուակցի փառակցի եւ
արարչակցի հայրենի անկա-
պուտ պատուոյդ, և քննողի
ծածկութեան խորոց խոր-
հըրդոց ամենակատար կա-
մաց հօրդ Էմմանուէլի՝ ըզ-
քեզ առաքչի, փրկչի և կեն-
դանատուի եւ արարչի ա-
մենայնի:

Ի ձեռն քո ծանուցաւ մեզ
երրեակ անձնաւորութիւն
միասնական աստուածու-
թեանդ, յորոց մի եւ դու
Ճանաչիս անհաս:

Քեւ և ի ձեռն քո առաջինքն
նահապետական տոհմին շա-
ռաւիղք՝ տեսանողք անուա-
նակոչեալք, զանցեալսն եւ
զգալոցսն, զեղեալսն և զոչ
գոյացեալսն անստուերա-
բար բարբառով բանի վե-
րապատմեցին:

Հոգի Աստուծոյ քարոզեալ
զքեզ Մովսիսի, որ ի գնալն
քո ի վերայ ջուրցն, անպարա-
գիւր զօրութիւն, ահեղ շրբ-
ջարկութեամբ տածողակա-

նաւ՝ թեւ ապարիակ պաշտ-
պանողօրէն գթասիրեալ ի
ճնունդս նորոգս՝ զաւազա-
նին խորհուրդ ծանուցեր:
Յոր կերպարան օրինակու-
թեան՝ նախ քան զկառու-
ցանել զլոյծդ մածուած
վերջնում վարագուրիդ՝ յօ-
րինեցեր, կարող տիրապէս,
զբովանդակ բնութիւնս ա-
մենից բնաւից բոլորից գոյից
ամենայն էից յանէից:

Քեւ ստեղծանին ի նորոգութե-
թիւն յարութեան ամենայն
եղեալքս առ ի քէն՝ յայնմ
ժամանակի, որ է օր վերջին
այսմ կենցաղի, և օր առաջին
երկրին կենդանեաց:

Քեզ հնազանդեցաւ միու-
թեամբ կամացն որպէս հօ-
րն իւրում ազգակիցն քո,
էակիցն հօր անդրանիկն որ-
դի մերովս կերպիւ. գքեզ
աւետարանեաց ճշմարիտ
Աստուած հաւատար և հա-
մադոյ հօր իւր հօրի, եւ
զառ ի քեզ հայհոյութիւնն
անքաւելի քարոզեաց, եւ
իբր զաստուածամարտիցն
գքո հետեւոցն չարաբա-

Նական բերանս կարկեաց ,
 և զիւրն շնորհեաց արդարն
 և անարատն գտիչն ամենայ-
 նի , որ վասն մեղաց մերոց
 մատնեցաւ , և յարեաւ վա-
 սըն զմեզ արդարացուցա-
 նելոյ :

Նմա փառք 'ի ձեռն քո , և
 քեզ բարեբանութիւն ընդ
 Հօր ամենակալի , յաւիտեա-
 նըս յաւիտենից . ամէն :

Դարձեալ կրկնեցից 'ի նոյն կարգ բանի , մին-
 չեւ վատահութիւն վերհայեցողութեան լուսոյ՝
 հրաշապէս յայտնեցի ազգեալ , աւետարա-
 նել վերստին կրկին զխաղաղութիւն :

Սղաչեմք և աղերսեմք
 արտասուալից հա-
 ուաչմամբ յամենայն անձնէ
 զփառաւորեալ արարչու-
 թիւնդ , անեղծ և անստեղծ
 անժամանակ Հոգւոյդ գը-
 թածի , որ բարեխօսդ ես
 վասն մեր յանմուռնչ հե-
 ծութիւնս առ ողորմածդ
 Հայր . որ զսուրբսն պահես ,
 և զմեղուցեալսն մաքրես և
 տաճարս կազմես կենդանի
 եւ կեցուցիչ կամաց Բար-
 ձրեալդ Հօր :

Արդ ազատեա զմեզ յամե-
 նայն անմաքուր գործոց , որ
 ոչէ հաճոյ քումդ բնակու-
 թեան . և մի՛ շիջցին առ 'ի
 մէնջ լուսոյդ շնորհաց փայլե-
 մունք 'ի տեսականացս աչաց
 իմաստից . վասն զի գքեզ ու-
 սաք միանալ 'ի մեզ 'ի ձեռն
 աղօթից , եւ ընտիր վարուց
 խնկելոյ :

Եւ քանզի մինդ յերրորդու-
 թենէդ պատարագի , եւ
 միւսդ ընդունի՝ հաճեալ
 ընդ մեզ հաշտարար ար-
 եամբ անդրանկի իւրոյ , իսկ
 դու ընկալցիս զմեր պաղա-
 տանս , և յարդարեցես ըզ-
 մեզ օթեւանս պատուակա-
 նըս ամենայն պատրաստու-
 թեամբ 'ի վայելումն ճա-
 չակման երկնաւոր գառի-
 նրդ , առանց պատժոց դա-
 տապարտութեան ընդու-
 նել զայս անմահացուցիչ մա-
 նանայս կենաց նորոյ փրկու-
 թեան :

Եւ հալեացի 'ի հրոյս յայս-
 մանէ գայթակղութիւնս
 մեր , որպէս մարգարէին
 կենդանախարոյկ կայծակամ

բըն ՚ի ձեռն ունեւեացն մա-
տուցման . զի յամենայնի
քոյդ քարոզեցի գթու-
թիւն , որպէս Որդւովդ Աս-
տուծոյ՝ Հօր քաղցրութիւն .
որ զանառակ որդին մերձե-
ցոյց ի հայրենի ժառանգու-
թիւնն , և զպոռնիկսն յա-
ռաջեցոյց յերկնային արքա-
յութիւնն արդարօցն երա-
նութեան :

Այո՛ , այո՛ , և ես մի եմ ՚ի նո-
ցանէ . և զիս ընկալ ընդ նո-
սին իբր մարդասիրութեան
կարօտեալ մեծի , շնորհօք քո
ապրեալ , զարեամբ ֆրիստո-
սի ստացեալ :

Զի յայսմ ամենայնի՝ յամե-
նայնի ծանիցի քո աստուա-
ծութիւնդ ընդ Հօր փառա-
ւորեալ համապատուաբար
ի մի կամս և ՚ի մի իշխանու-
թիւն գովութեան :

Ի ձայն :

Զի քո՛ է գթութիւն , և կա-
րողութիւն , և մարդասիրու-
թիւն , զօրութիւն և փառք
յաւիտեանս յաւիտենից .
ամէն :

Ապա յարուցեալ գայ առ ընծայարան սեղա-
նոյն . առ որ մատուցանէ նախասարկաւազն
զնշարն . զոր առեալ Քահանայն դնէ ՚ի մա-
ղղմայն ասելով .

Յիշատակ տեառն մերոյ Յի-
սուսի ֆրիստոսի . Որ բազ-
մեալ հանգչի յանարուեստ
աթոռ . զմահ խաչի յանձն
էառ վասն ազգի մարդկան .
օրհնեցէ՛ք՝ գովեցէք և բար-
ձրր արարէք զնա յաւի-
տեան :

Եւ առեալ զգինին՝ արկանէ խաչանիշ ՚ի սկիհն
ասելով .

Յաղագս յիշատակի փր-
կագործ տնօրէնութեան
տեառն Աստուծոյ և փրկչին
մերոյ Յիսուսի ֆրիստոսի . որ
ի կողահոս արեան աղբերէն
նորոգեցան արարածք և ան-
մահացան . օրհնեցէ՛ք՝ գովե-
ցէք և բարձր արարէք զնա
յաւիտեան :

Եւ ատարցէ զաղօթս ՚ի ծածուկ Յովհաննու
Ոսկեբերանին :

Տէր Աստուած մեր , որ զերկ-
նաւոր հացդ զտէրն մեր
Յիսուս ֆրիստոս զկերակու-
րդ ամենայն աշխարհի՝ ա-
ռաքեցեր Փրկիչ և կեցուցիչ

և բարերար՝ ծրհնել և սրբ-
բել զմեզ, ինքնին դու Տէր,
ծրհնեա՛ և այժմ՝ զառաջա-
դրութիւնս զայս, ընկա՛լ
զսա յերկնային քո սեղանդ,
Յիշեա՛ որպէս բարերար և
մարդասէր զմատուցողս և
վասն որոց մատուցանի:

Եւ զմեզ, անդատապարտ
պահեա՛ ՚ի քահանայագոր-
ծութիւն աստուածային
խորհրդոց քոց:

Եւ սուրբ եւ փառաւոր է
ամենապատիւ մեծ վայելչու-
թիւն փառացդ Հօր և Արդ-
ւոյ և Հոգւոյդ Սրբոյ այժմ
և միշտ և յաւի՛:

Եւ սրբեացէ ասելով. սաղմոս ԴԲ.

Տէր թագաւորեաց վայել-
չութիւն զգեցաւ, զգե-
ցաւ Տէր զօրութիւն ընդ
մէջ իւր էած:

Հաստատեաց զաշխարհ՝ զի
մի՛ տասանեսցի. պատրաստ է
աթոռ քո ՚ի սկզբանէ յաւի-
տեանս դու ես:

Ամբարձան գետք Տէր, եւ
համբարձին գետք զձայնս
իւրեանց. և յարիցեն գետք

՚ի գնացս իւրեանց,
ի ձայնէ ջուրոյ բաղմոց ըս-
քանչելի եղեն զբօսանք ծու-
փու:

Աքանչելի ես դու Տէր, ՚ի բար-
ձունս, վկայութեանց քոց
մէք յոյժ հաւատացաւ:
Տան քում վայելէ սրբու-
թիւն Տէր, ընդ երկայն ա-
ւուրս:

Փառք Հօր և Արդւոյ և՛.

Եւ խաչանքեացէ՝ երկոս ասելով.

Հոգին Սուրբ եկեացէ ՚ի
քեզ և զօրութիւն Բարձ-
րելոյն հովանի լիցի ՚ի վերայ
քոյ:

Եւ արկանէ զտունին ասելով.

Խուճկ մատուցանեմ ա-
ռաջի քոյ Քրիստոս, բու-
րումն հոգեւորական:
Ընկա՛լ ՚ի սուրբ յերկնային
եւ յիմանալի քո՛ մատուցա-
րանդ ՚ի հոտ անուշից:
Առաքեա՛ աւ մեզ փոխա-
րէն զշնորհս և զպարգեւս
Հոգւոյդ Սրբոյ. և քեզ մա-
տուցանեմք զփառս ընդ Հօր
և ընդ Հոգւոյդ Սրբոյ այժմ
և միշտ և յաւի՛:

Եւ ասոր խնկելով ՚ի մէջ Եկեղեցւոյն իջանէ
հանդերձ տարիաւադքն, եւ ելեալ ՚ի վեր երկոցս
երկրագեացէ զսեղանն, եւ նախասարկաւադին
՚ի մէջ Եկեղեցւոյ կալով ձայնեացէ:

Օրհնեա՛ Տէր:

Եւ Քահանայն ՚ի ձայն ասացէ:

Օրհնեալ Թագաւորու-
թիւնն Հօր եւ Որդւոյ եւ
Հոգւոյն Սրբոյ այժմ եւ միշտ
եւ յաւիտեանս յաւիտենից,
ամէն:

Եւ սկսանին դպիրքն Ժամամուտ ըստ սրտաշաճի
աւուրն, եւ յաւարտին ձայնեացէ նախասար-
կաւադն, եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղա՛:

Օրհնեա՛ Տէր:

Եւ Քահանայն ասացէ:

Օրհնութիւն եւ փառք Հօր
եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ
այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս
յաւիտենից, ամէն:

Խաղաղութիւն ամենե-
ցուն:

Դպիրքն:

Եւ ընդ հոգւոյդ քում:

Սարկաւադն:

Աստուծոյ երկիր սլադեացուք:

Դպիրքն:

Առաջի քո Տէր:

Եւ Քահանայն ասացէ ՚ի ձայն:

Տէր Աստուած մեր՝ որոյ կա-
րողութիւնդ անքննին է:

Եւ փառքդ անհասանելի:

Որոյ ողորմութիւնդ անչափ
է, եւ գթութիւնդ անբաւ:

Դու ըստ առատ մարդասի-
րութեանդ քում, նայեա՛ց
՚ի ժողովուրդս քո՝ եւ ՚ի տա-

ճարս այս սուրբ:

Եւ արա՛ ընդ մեզ եւ ընդ ա-
ղօթակիցս մեր՝ առատապէս
զողորմութիւն քո եւ զգթու-
թիւն:

Զի քեզ վայելէ փառք իշ-
խանութիւն եւ պատիւ այժմ
եւ միշտ եւ յաւիտեանս, յա՛:

Եւ սկսանին աստ Դպիրքն սաղմոս եւ շարական
ըստ պատշաճին, եւ մինչ նոքա երգեն, Քահա-
նայն ասացէ զաղօթս, ՚ի ծածուկ:

Տէր Աստուած մեր կեցո՛ւրդ
ժողովուրդս քո, եւ օրհ-
նեա՛ զժառանգութիւնս քո,
զլրումն եկեղեցւոյ քո պա-
հեա՛:

Սրբեա՛ զսոսա որք ողջունե-
ցին սիրով զվայելչութիւն
տան քո:

Դու զմեզ փառաւորեա՛ աս-
տուածային զօրութեամբ

քով. և մի' թողուր զյուսա-
ցեալսս ի քեզ:

Զի քո է կարողութիւն եւ
զօրութիւն եւ փառք յա-
ւիտեանս. ամէն:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Որ հասարակաց զայս և մի-
աձայն մեզ ամենեցուն՝
ուսուցեր աղօթել. և զեր-
կուց և զերից միաձայնեաց
յանուն քո զխնդրուածս
պարգեւել խոստացար:

Դու և այժմ զճառայից քոց
զխնդրուածս առ ի յօգու-
տըն կատարեալ:

Շնորհելով մեզ յայսմ յա-
ւիտենիս զգիտութիւն քու-
մըդ ճշմարտութեան:

Եւ ի հանդերձեալն զկեան-
սըն յաւիտենականս պար-
գեւելով:

Զի բարերար և մարդասէր
ես Աստուած. և քեզ վայելէ
փառք իշխանութիւն և".

Եւ ի փառք տան Դպրաց, երկիր պառքեն
առաջն բեմին ամենեքեան, և Քահանայն երկր-
պառքելով սեղանոյն ասացէ զաղօթս ի ծածուկ:

Տէր Աստուած մեր՝ որ կար-
գեցեր յերկինս զդասս և

զգինու որութիւնս Հրեշտա-
կաց և Հրեշտակապետաց ի
սպասաւորութիւն փառաց
քոց:

Արա՛ սցծմ' ընդ մուտս մեր
մտանել եւ սրբոց Հրեշտա-
կաց. և լինել պաշտօնակից
մեզ՝ և փառաբանակից քում
բարերարութեանդ:

Ի ձայն:

Զի քո՛ է կարողութիւն,
և զօրութիւն, և փառք
յաւիտեանս. ամէն:

Եւ համբուրեցեն զսեղանն, և Սարկաւազունքն
գոչեցեն:

Պրօսխումէ՛:

Եւ սարկաւազաց մի ոմն բարձրացուցանէ
զԱւետարանն սուրբ:

Եւ գպկբն ըստ խորհրդոյ աւուրն երգեն
զերեք սրբեանն:

Սուրբ Աստուած. սուրբ և հզօր սուրբ եւ
անմահ որ խաչեցար և այն:

Եւ Քահանայն զոգ. սմին ասացէ, ի ծածուկ:

Աստուած սուրբ, որ ի
սուրբս հանգուցեալ
ես, և երեք սրբեան ձայնիւ
Սերովբէք գովեն զքեզ՝ եւ
Քերովբէք փառաբանեն. և
ամենայն երկնային զօրու-
թիւնք՝ քեզ երկիր պագա-
նեն:

Որ 'ի չգոյէ 'ի գոյ ածեր զա-
մենայն արարածս, որ արա-
րեր զմարդն ըստ պատկերի
քում և նմանութեան. եւ
ամենայն շնորհիւ քով զնա
զարդարեցեր, և ուսուցեր
խնդրել զիմաստութիւն և
զգօնութիւն:

Եւ ոչ անտես արարեր զմե-
ղուցեալն, այլ եղեր 'ի վերայ
նորա ապաշխարութիւն
փրկութեան:

Որ արժանի արարեր զմեզ
զնուաստացեալ եւ զանար-
ժան ծառայսս քո 'ի ժամուս
յայսմիկ, կալ առաջի փա-
ռաց սրբութեան սեղանոյ
քոյ:

Եւ զօրինաւոր երկրպագու-
թիւն եւ զփառաբանու-
թիւն մատուցանել քեզ:
Դու Տէր, ընկալ 'ի բերանոյ
մեղաւորացս զերեք սրբեան
օրհնութիւնս. եւ պահեա՛
զմեզ քոյին քաղցրութեամբ
բլդ. թո՛ղ մեզ զամենայն
յանցանս մեր զկամայ և զա-
կամայ:

Սրբեա՛ զհոգի՛ զմիտս՝ և ըզ-
մարմինս մեր. և շնորհեա՛ 'ի

սրբութեան պաշտել զքեզ
զամենայն աւուրս կենաց
մերոց:

Բարեխօսութեամբ սրբու-
հւոյ Աստուածածնին և ա-
մենայն սրբոց քոյ՝ որք յա-
ւիտենից քեզ բարեհաճոյս
ցան:

Ձի սուրբ ես տէր Աստուած
մեր. և քեզ վայելէ փառք
իշխանութիւն եւ պատիւ՝
այժմ և միշտ և յա՛.

Եւ 'ի կատարել երեք սրբենոյն և աղօթիցն՝
Սարկաւազն քարոզէ.

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղա՛,
Վասն խաղաղութեան ամենայն աշխար՛.

Եւ Քահանայքն բաղկատարած աասոցէ
ղաղթս 'ի ծածուկ:

Տէր Աստուած մեր՝ զբաղ-
կատարած զաղաչանս ծա-
ռայից քոյ վերընկալցիս եւ
ողորմեսցիս ըստ մեծի ուղոր-
մութեան քում:

Ձգթութիւն քո առաքեա՛
'ի վերայ մեր և ամենայն ժո-
ղովրդեանս՝ որք ակն ունին
առ 'ի քէն առատ ողորմու-
թեանդ:

Սարկաւազն ձայնեացէ .

Օրհնեա՛ Տէր :

Եւ Քահանայն ասացէ 'ի ձայն :

Չի ողորմած և մարդասէր
Եւս Աստուած գոլով եւ
քեզ վայելէ փառք իշխա-
նութիւն և պատիւ այժմ
և միշտ և յաւի՛ :

Յետ այսորիկ՝ երկրորդէ Սեղանոյն քահանայն,
և եկեալ բազմի յաստիճանն . և սկսանին դը-
պիւքն սաղմոս ըստ խորհրդոյ աւուրն :

Եւ ընթերցցին զգիրս մարգարէականս և զա-
ռաքելականս :

Եւ զինի ալելուիայ , ըստ ցուցանելոյ ընթերց-
ուածոյն . և յաւարտմանն՝

Սարկաւազն ձայնեացէ .

Օրթի :

Քահանայն դարձցի և խաչակնքեացէ 'ի վերայ
ժողովրդեանն ասելով .

Խաղաղութիւն ամենե-
ցուն :

Դպիրքն .

Եւ ընդ հոգւոյդ քում :

Սարկաւազն .

Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Սարկաւազն .

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիս-
տոսի որ ըստ Մատթէոսի :

Դպիրքն .

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Սարկաւազն .

Պրօսխումէ՛ :

Դպիրքն .

Ասէ Աստուած :

Եւ Սարկաւազն ընթերցցի զԱւետարանն սուրբ .
և յաւարտմանն՝ ասացեն ամենեքեան .

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Եւ ապա ասեն զՆիկիական դաւանութիւնն
'ի լման :

ՀԱՅՏԱՄՔ 'ի մի Աստ-
ուած Հայր ամենա-
կալ , յարարիչն երկնի և երկ-
րի , երեւելեաց եւ աներե-
ւութից :

Եւ 'ի մի տէր Յիսուս Քրիս-
տոս յորդին Աստուծոյ , ծը-
նեալն յԱստուծոյ Հօրէ միա-
ծին . այսինքն յէութենէ
Հօր :

Աստուած յԱստուծոյ՝ լոյս 'ի
լուսոյ՝ Աստուած ճշմարիտ՝
յԱստուծոյ ճշմարտէ ծը-
նունդ և ո՛չ արարած :
Նոյն ինքն 'ի բնութենէ Հօր
որով ամենայն ինչ եղեւ յեր-
կինս և 'ի վերայ երկրի , երե-
ւելիք և աներեւոյթք :

Որ յաղագս մեր մարդկան
և վասն մերոյ փրկութեան
իջեալ յերկնից մարմնացաւ
մարդացաւ , ծնաւ կատարե-
լապէս 'ի Մարիմայ սրբոյ կու-
սէն Հոգւովն Սրբով :
Որով էառ մարմին հոգի և

միտ . և զամենայն որ ինչ է
'ի մարդ , ճշմարտապէս եւ
ո՛չ կարծեօք :

Չարչարեալ խաչեալ թա-
ղեալ , յերրորդ աւուր յա-
րուցեալ . ելեալ 'ի յերկինս
նովին մարմնովն , նստաւ
ընդ աջմէ չօր :

Գալոյ է նովին մարմնովն
և փառօք չօր , 'ի դատել ըզ-
կենդ անիս և զմեռեալս :

Որոյ թագաւորութեանն
ոչ գոյ վախճան :

Հաւատամք և 'ի Սուրբ Հո-
գին յանեղն եւ 'ի կատա-
րեալն :

Որ խօսեցաւ յօրէնս եւ 'ի
մարգարէս և յԱւետարանս :

Որ էջն 'ի Յորդանան քարո-
զեաց զառաքեալն , և բնա-
կեցաւ 'ի սուրբսն :

Հաւատամք եւ 'ի մի միայն ,
ընդ հանրական և առաքե-
լական սուրբ Եկեղեցի :

Ի մի մկրտութիւն , յապաշ-
խարութիւն , 'ի քաւութիւն ,
և 'ի թողութիւն մեղաց :

Ի յարութիւն մեռելոց :

Ի դատաստանն յաւիտենից :
Հոգւոյ և մարմնոյ յարքա-

յութիւնն երկնից , եւ 'ի
կեանսն յաւիտենականս :
Իսկ որք ասենն՝ էր երբեմն
յորժամ ո՛չ էր Որդին . կամ
էր երբեմն յորժամ ո՛չ էր
Սուրբ Հոգին . կամ թէ յոչե-
ից եղեն , կամ յայլմէ էու-
թենէ ասեն լինել զՈրդին
Աստուծոյ եւ կամ զՍուրբ
Հոգին . և թէ փոփոխելիք են
կամ այլայլելիք , զայնպիսին
նզովէ կաթողիկէ և առա-
քելական սուրբ Եկեղեցի :

Լուսաւորչին ասացեալ :

Իսկ մեք փառաւորեսցուք
որ յառաջ քան զյաւի-
տեանս երկիր պագանելով
սրբոյ Երրորդութեանն և մի
աստուածութեանն չօր եւ
Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ .
այժմ և միշտ և յաւի :

Սարկաւազն քարոզէ 'ի ձայն .
Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղա :

Դպիրքն՝ Տէր ողորմեա՛ .
Եւ ևս հաւատով աղաչես :

Մինչ նորա երգեն , Քահանայն ասացէ
ղաղթս 'ի ծածուկ :

Տէր մեր և փրկիչ Յիսուս
Քրիստոս որ մեծդ ես ո-
ղորմութեամբ , եւ առատ

պարգևօք բարերարութեան
քոյ :

Որ դու քոյին կամաւ ՚ի ժա-
մուս յայսմիկ համբերեցեր
չարչարանաց խաչի և մահու
յաղագս մեղաց մերոց :

Եւ պարգեւեցեր առատա-
պէս զպարգևս Հոգւոյդ Սրբ-
քոյ երանելի Առաքելոցն :
Հաղորդս արա՛ և զմեզ Տէր
աղաչեմք զքեզ աստուածա-
յին պարգեւացդ . թողու-
թեան մեղաց՝ եւ ընդունե-
թեան Հոգւոյդ Սրբոյ :

Ի ձայն :

Որպէս զի արժանաւորք ե-
ղիցուք գոհութեամբ
փառաւորել զքեզ ընդ Հօր
և Սուրբ Հոգւոյդ այժմ և
միշտ և յաւի՛ :

16 Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Խաղաղութեամբ քով Քր-
րիստոս փրկիչ մեր՝ որ ՚ի
վե՛ր է քան զամենայն միտս
և զբանս :

Ամրացո՛ զմեզ և աներկիւղ
պահեա՛ յամենայն չարէ .
հաւասարեա՛ զմեզ ընդ ճրչ-
մարիտ երկրպագուս քո՛ որք

Հոգւով և ճշմարտութեամբ
քեզ երկիր պագանեն . վասն
զի ամենասուրբ Երրորդու-
թեանդ վայելէ փառք իշ՛ .
Օրհնեալ տէր մեր Յիսուս
Քրիստոս . ամէն :

Սարկաւագն .

Օրհնեա՛ Տէր :

Քահանայն խաչակնքէ ՚ի վերայ Ժողովրդեանն
ասելով ՚ի ձայն .

Տէր Աստուած օրհնեսցէ
զամենե՛ :

Յետ այսորիկ՝ եթէ Եպիսկոպոս իցէ ՚ի բաց
հանցէ զեմիփորոնն :

Սարկաւագն .

Սաղմոս ասացէք տէառն Աստուծոյ մե՛ :

Դպիրքն ասեն զսրբասացութիւնն ըստ
խորհրդոյ աւուրն :

Սարկաւագն .

Մի՛ ոք յերախայից :

Դպիրքն .

Մարմին տէրունական՛ .

Եւ գան խնկարկելով ՚ի սուրբ խորհուրդն :

Սարկաւագն .

Յարեւու եհար զխո՛ :

Դպիրքն .

Եւ ցնծայ նա որպէս հսկայ՛ .

Եւ ապա եղանակեսցեն .

Արք զՔրովէիցն :

Ապա Սարկաւագացն վերաբերիցեն սրբազան
հայն՝ և անմահութեան բաժակն ՚ի սուրբ Սե-
ղանն : Եւ մինչ նորա երգեն՝ Քահանայն խոնար-
հեսցի առաջի սրբոյ Սեղանոյն և խորհրդաբար
աղօթեսցէ ՚ի ծածուկ :

Ո՛չ ոք արժանի է յըմբըռ-
նելոցս մարմնաւոր ախ .

տիւք եւ ցանկութեամբ
մատչիլ 'ի սեղան քո . կամ,
սպասաւորել արքունական
փառաց քոց :

Քանզի պաշտել զքեզ մեծ
եւ ահաւոր՝ երկնաւոր զօ-
րութեանցդ իսկ է :

Սակայն վասն անչափ բա-
րերարութեան քոյ՝ անպա-
րագրելի բանդ չօր , եղեր
մարդ՝ եւ քահանայապետ
մեր երեւեցար :

Եւ իբր տէր ամենեցուն այ-
սըմ՝ սպասաւորութեան՝ եւ
անարիւն զենման՝ զքահա-
նայութիւն աւանդեցեր
մեզ :

Վասն զի դու ես տէր Աստ-
ուած մեր որ տիրես երկնա-
ւորաց եւ երկրաւորաց :

Որ 'ի վերայ քերովբէական
աթոռոյ բազմիս . Սերովբէ-
ից տէր եւ թագաւոր խորա-
յելի :

Որ միայն սուրբ ես եւ 'ի սուր-
բըս հանգուցեալ :

Աղաչեմ զքեզ միայն բարե-
րար եւ հեշտալուր , նայեալ
յիս 'ի մեղուցեալ եւ յանպի-
տան ծառայս քո :

Եւ սրբեա՛ զհոգի եւ զմիտս
իմ՝ յամենայն պղծութենէ
չարին :

Եւ բաւականացո՛ զիս զօ-
րութեամբ Սուրբ Հոգւոյդ
որ զգեցեալեմ զքահանայա-
կանս շնորհ , կալ առաջի
սրբոյ Սեղանոյս եւ քահանա-
յապօրծել զքո՛ անարատ
մարմինդ եւ զպատուական
արիւնդ :

Քեզ խոնարհեցուցեալ ըզ-
պարանոցս իմ , մաղթեմ . մի՛
դարձուցաներ զերեսս քոյի-
նէն . եւ մի՛ մերժեր զիս 'ի
ծառայից քոց :

Այլ արժանի արա՛ մատու-
ցանել քեզ զընծայս զայս յի-
նէն 'ի մեղուցեալ եւ յանար-
ժան ծառայէս քումմէ :

Վասն զի դու ես որ մատու-
ցանես՝ եւ մատչիս՝ եւ ըն-
դունիս , եւ տաս ֆրիստոս
Աստուած մեր :

Եւ քեզ փառս մատուցա-
նեմք հանգերձ անսկիզբն
քո Հարբդ եւ ամենասուրբ
եւ բարերար Հոգւովդ , այժմ
եւ միշտ եւ յաւիտեանս յա-
ւիտենից . ամէն :

Եւ ընծայքն վերաբերին 'ի սեղանն :

Եւ քահանայն ինկեացէ և լուացէ զմա-
տունն ասելով .

Լուացից սրբութեամբ ըզ-
ձեռս իմ' .

Սարկաւագն .

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղա' .

Եւ ևս հաւատով և սրբութեամբ .

Մինչևորա քարոզեն . Քահանայն բաղկատա-
րած աղօթեացէ 'ի ծածուկ .

Տէր Աստուած զօրու-
թեանց և արարիչ ամե-
նայն լինելութեանց :

Որ յանելութենէ զբնաւս
'ի ցուցակութիւն ամեալ
գոյացուցեր :

Որ զմերս զհողեղէն բնու-
թիւնս պատուեալ մարդա-
սիրապէս . այսպիսի ահաւոր
եւ անպատում խորհրդոյ
կարգեցեր սպասաւորս :

Դու , Տէր , որում պատարա-
գեմք զպատարագիսս ընկալ
առ 'ի մէնջ զառաջագորու-
թիւնս զայս , և աւարտեալ
զսա 'ի խորհրդականութիւն
մարմնոյ և արեան միածնի
քոյ . դեղ թողութեան մե-
ղաց պարգեւեալ ճաշակո .

զացս զհացս զայս եւ զբա-
ժակս :

Ի ձայն :

Շնորհօք և մարդասիրու-
թեամբ ճեառն մերոյ և
փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի .
ընդ որում քեզ Հօր միան-
գամայն եւ Հոգւոյդ Սրբոյ
վայելէ փառք իշխա' .
Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Դպիրքն .

Եւ ընդ հոգւոյդ քում :

Սարկաւագն .

Աստուծոյ երկիրպագեսցուք :

Դպիրքն .

Առաջի քս Տէր :

Սարկաւագն .

Ողջոյն տուք միմեանց 'ի համբոյր' .

Դպիրքն .

Քրիստոս 'ի մէջ մեր յայտնէ' .

Եւ համբուրեն զսեղանն և զմիմեանս .

Եւ Սարկաւագն ձայնեացէ .

Ահիւ կացցուք երկիւղիւ կաց' .

Դպիրքն .

Առ քեզ Աստուած .

Սարկաւագն .

Պատարագ Քրիստոս մատ' .

Դպիրքն .

Ողորմութիւն և խաղաղութիւն' .

Քահանայն դարձցի և խաչակնքեացէ
և ասացէ 'ի ձայն :

Շնորհք , սէր և աստուա-
ծային սրբարար զօրու .

Թիւնն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ.

Եղիցի ընդ ձեզ ընդ ամենեւեան:

Դպիրքն.

Ամէն և ընդ հոգւոյդ քում:

Սարկաւազն.

Զորունս զգորունս ամենայն:

Դպիրքն.

Ունիմք առ քեզ Տէր ամենակալ:

Սարկաւազն.

Եւ գոհացարուք:

Դպիրքն.

Արժան և իրաւ:

Մինչ նոքա երգեն Քահանայն ձեռնամած աղօթեսցէ 'ի ծածուկ:

Արժան է ստուգապէս եւ իրաւ՝ ամենայորդոր փութով միշտ երկիր պագաւնելով փառաւորել զքեզ Հայր ամենակալ:

Որ քոյին անդննելի և արարչակից բանիւդ զանիծիցն բարձեր զկրճիմն:

Նոր ժողովուրդ ինքեան առեալ զԵկեղեցի սեփհակաւնեաց զհաւատացեալս 'ի քեզ:

Եւ զննելի բնութեամբ ըստ 'ի կուսէն տնտեսութեան հաճեցաւ բնակիլ 'ի մեզ: Եւ նորագործ աստուածա-

պէս ճարտարապետեալ զեր-

կիրս երկին արար:

Վասն զի որում ոչն հանդուրժէին առաջի կալ զուարթնոցն ջուկք՝ զարհուրեալք 'ի փայլակնացայտ և յանմատոյց լուսոյ աստուա-

ծու թեանդ:

Եղեալ այդպիսիդ մարդ՝ յաղագս մերոյ փրկութեան շնորհեաց մեզ ընդ երկնայինն պարել ըզհոգեղէն պարս:

Ի ձայն:

Եւ ընդ Սերովբէսն և ընդ Քերովբէսն միաձայն սրբաբասացութեամբ յօրինել նուագս. եւ համարձակապէս գոչելով աղաղակել ընդ նոսին և ասել:

Դպիրքն.

Սուրբ սուրբ սուրբ Տէր զօրութեանց լի են երկինք և երկիր փառք քոյ օրհնու:

Մինչ նոքա երգեն Քահանայն բաղկատուրած ասացէ 'ի ծածուկ:

Սուրբ, սուրբ, սուրբ ես ճշմարտապէս և ամենասուրբ. և ո՞վ ոք պանծասցի բովանդակել բանիւ զքո 'ի

մեզ զանբաւ բարեգործութեան զեղմունս :

Թեան զեղմունս :

Որ եւ անդէն իսկ ՚ի նախնումն զանկեալն ընդ մեզօք զանազան եղանակօք խնաւ մեալ սփոփեցեր :

Մարգարէիւք, օրինացն տուչութեամբ, քահանայութեամբ, և ըստուերակերպ յերնջուցն մատուցմամբ :

Իսկ ՚ի վախճան աւուրցս այսօցիկ՝ զբովանդակ իսկ ըզպարտեաց մերոց խղեալ ըզդատակնիք :

Ետուր մեզ զԱրդիդ քո միաճին, պարտապան և պարտս զենումն և օծեալ, գառն և երկնաւոր հաց . քահանայապետ և պատարագ :

Վասն զի ինքնդ է բաշխող և նոյն ինքնդ բաշխի ՚ի միջի մերում միշտ անձախապէս : Վասն զի եղեալ հաւաստեալ եւ առանց ցնորից մարդ և անշփոթ միաւորութեամբ մարմնացեալ յԱստուածածնէն եւ ՚ի սուրբ կուսէն Մարիամայ :

Ճանապարհորդեաց ընդ ամենայն կիրս մարդկային կեն

ցաղոյս առանց մեղաց :

Եւ յաշխարհակեցոյցն՝ եւ առիթն փրկութեան մերոյ՝ եկեալ կամաւ ՚ի խաչ :

Առեալ զհացն՝ ՚ի սուրբ յաստուածային՝ յանմահ՝ յանարատ՝ եւ յարարչագործ՝ ՚ի ձեռս իւր. օրհնեաց՝ գոհացաւ՝ եբեկ՝ և ետ իւրոց ընտրեալ սուրբ և բազմեալ աշակերտացն ասելով :

Ի ձայն :

Առէ՛ք կերէ՛ք Այս է՛ ՄԱՐԻՆ ԻՄ՝ որ վասն ձեր և բազմաց բաշխի ՚ի քաւութիւն և ՚ի թողութիւն մեղաց :

Ի ծածուկ :

Նոյնպէս և զբաժակն առեալ, օրհնեաց՝ գոհացաւ՝ էարբ՝ եւ ետ իւրոց ընտրեալ սուրբ և բազմեալ աշակերտացն ասելով :

Ի ձայն :

Արբէ՛ք ՚ի սմանէ ամենեքեան. Այս է՛ ԱՐԻՒՆ ԻՄ՝ նորոյ ուխտի, որ յաղագս ձեր և բազմաց հեղանի ՚ի

քաւու թիւն եւ ՚ի թողու-
թիւն մեղաց :

ի ծածուկ :

Եւ զսոյն միշտ իւր յիշա-
տակ առնել , պատուի-
րան աւանդեաց մեզ բարե-
րար Որդիդ . քո միածին :
Եւ իջեալ ՚ի ստորին վայրս
մահու մարմնովն՝ զոր ՚ի մեր-
մէս ընկալաւ յազգակցու-
թենէ :

Եւ զնիգս դժոխոցն աղար-
տեալ հզօրեղապէս :

Զքեզ միայն ծանոյց մեզ
ճշմարիտ Աստուած՝ զԱստ-
ուածդ կենդանեաց եւ մե-
ռելոց :

Եւ առնու Ջրնծայն ՚ի ձեռն եւ ասացէ
ի ծածուկ :

Եւ արդ մէք Տէր , ըստ այսմ
հրամանատրու թեան
յառաջ բերեալ զայս խոր-
հուրդ փրկական մարմնոյ եւ
արեան միածնի . քոյ :

Յիշեմք զդժուրա որ վասն մեր
զփրկագործ չարչարանան :
Զկենսատու խաչելութիւնն :
Զերեքօրեայ Թաղումնն :
Զերանելի Յարու թիւնն :

Զաստուածապէս Համբար-
ձումնն :

Զնստիլն ընդ աջմէ . քո Հայր ,
զահաւոր եւ զփառաւո-
րեալ զմիւսանդամ գալուս-
տըն խոստովանիմք եւ օրհ-
նեմք :

Եւ զընծայն սակաւ ինչ բարձրացուցեալ
մատուցէ առ Հայր :

Եւ դիցէ ՚ի վերայ սրբոյ Սեղանոյն ասելով
ի ձայն :

Եւ զքոյս՝ ՚ի քոյոց՝ քեզ մա-
տուցանեմք ըստ ամե-
նայնի եւ յաղագս ամենե-
ցուն :

Դպիրքն :

Յամենայնի օրհնեալ եւ Տէր :

Մինչ նոքա երգեն՝ Քահանայն բազկատարած
ասացէ ՚ի ծածուկ :

Զքեզ արդարեւ տէր Աս-
տուած մեր գովեմք . եւ
գրէն գոհանամք հանապաղ :
Որ զանց արարեր զմերով ա-
նարժանութեամբս . այսպի-
սի ահաւոր եւ անպատում
խորհրդոյ կարգեցեր սպա-
սաւորս :

Ոչ յաղագս մերոց ինչ բա-
րեգործութեանց , յորոց
յոյժ թափուր եմք եւ միշտ
ունայն գտանիմք հանապաղ :

Այլ ի քո բազմազեղ ներու
ղութիւնդ ցանգ ապաւի-
նեալ համարձակիմք մերձե-
նալ ի սպասաւորութիւն
Մարմնոյ և Արեան միածնի
քոյ տեառն մերոյ և փրկչին
Յիսուսի Քրիստոսի . որում
վայելէ փառք իշխա՛ւ”.

Ի ձայն .

Խաղաղութիւն ամենե-
ցուն :

Դպիրքն .

Եւ ընդ հոգւոյդ քում :

Սարկաւազն .

Աստուծոյ երկիրագագեսցուք :

Դպիրքն .

Առաջի քս Տէր :

Մինչ նոքա երգեն՝ Քահանայն խոնարհեալ
երկիրագագէ սեղանոյն և ասացէ :

Երկիր պազանեմք՝ և աղա-
չեմք՝ և խնդրեմք ի քէն
բարերար Աստուած :

Առաքեալ ի մեզ և յառաջի
եղեալ ընծայս այս՝ զմշտնջե-
նաւորակից քո եւ զէակից
Սուրբ Հոգիդ :

Դպիրքն .

Որդի Աստուծոյ որ պատարա՛ւ”.

Եւ կացեալ սարկաւազն առ ընթեր Քահանա-
յին երկիւղիւ և դողութեամբ մեծաւ :

Եւ ասացէ ի ցած . Ամէն օրհնեալ Տէր :

Եւ Քահանայն խաչակրեսցէ զընծայսն
ասելով ի ծածուկ :

Որով զհացս օրհնեալ
մարմին ճշմարտապէս
արասցես տեառն մերոյ եւ
փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի :

Որով զհացս օրհնեալ մար-
մին ճշմարտապէս արասցես
տեառն մերոյ և փրկչին Յի-
սուսի Քրիստոսի :

Եւ զբաժակս օրհնեալ ա-
րիւն ստուգապէս արասցես
տեառն մերոյ և փրկչին Յի-
սուսի Քրիստոսի :

Եւ զբաժակս օրհնեալ ա-
րիւն ստուգապէս արասցես
տեառն մերոյ և փրկչին Յի-
սուսի Քրիստոսի :

Եւ զբաժակս օրհնեալ ա-
րիւն ստուգապէս արասցես
տեառն մերոյ և փրկչին Յի-
սուսի Քրիստոսի :

Որով զհացս և զգինիս օրհ-
նեալ մարմին և արիւն ճրշ-
մարտապէս արասցես տեա-
ռն մերոյ և փրկչին Յիսուսի

Քրիստոսի փոխարկելով Հոգ-
ւովդ քով Սրբով:

Երեցս կրկնեաց:

Ապա ասացէ ՚ի ձայն:

Որպէս զի եղիցի սա ամե-
նեցուն մեզ մերձեցելոցս,
յանդատապարտութիւն ՚ի
քաւութիւն եւ ՚ի թողութիւն
մեղաց:

Եւ Քահանայն այսուհետեւ ոչ բարձրացն
քան զընծայն զձեռն իւր տարածեալ, այլ
խոնարհագոյն: Եւ զաչն ՚ի նոյն յառեալ ա-
ղթեաց ՚ի ծածուկ:

Սովաւ շնորհեա՛ զսէր ըզ-
հաստատութիւն և զըզ-
ձալի զխաղաղութիւն ամե-
նայն աշխարհի. սրբոյ Եկե-
ղեցւոյ եւ ամենայն ուղղա-
փառ Եպիսկոպոսաց, Քահա-
նայից. Սարկաւագաց. Թա-
գաւորաց. Աշխարհի. Իշխա-
նաց. Ժողովրդոց. Ճանապար-
հորդեաց. Նաւեաց. Կապե-
լոց. Վտանգեաց. Աշխատե-
լոց. Եւ որք ՚ի պատերազ-
մունս բարբարոսաց:

Սովաւ եւ օդոց շնորհեա՛
զբարեխառնութիւն. և ան-
դոց զպտղաբերութիւն. և

ախտացելոց ՚ի պէսպէս ցա-
ւըս՝ փութապէս առողջու-
թիւն:

Սովաւ հանգո՛ զամենեւեան
յառաջագոյն ՚ի Քրիստոս ըզ-
ննջեցեալն:

Զնախահարս.

Զհայրապետս.

Զմարգարէս.

Զառաքեալս.

Զվկայեալս.

Զեպիսկոպոսունս.

Զերիցունս.

Զսարկաւագունս.

Եւ զբնաւ ուխտ Եկեղեցւոյ
քոյ սրբոյ:

Եւ զամենեւեան յաշխար-
հական կարգէ զարս և ըզ-
կանայս հաւատով վախճա-
նեալս:

Ի ձայն:

Րնդ որս և մեզ այց արա՛ս
ցես բարերար Աստուած
աղաչեմք:

Դպիրքն.

Յիշեա՛ Տէր և սղոթեա՛:

Քահանայն.

Աստուածածնին սրբոյ Կու-
սին Մարիամու. եւ Յով-

Հաննու մկրտչին . Ստեփանն
նոսի նախավկային . եւ ամե-
նայն սրբոց եղիցի յիշատակ
ի սուրբ Պատարագս աղա-
չեմք :

Դպիրքն .

Յիշեա՛ Տէր և ողորմեա՛ :

Սարկաւազն յաջակումն սեւեանոյն ձեռնամած
ասացէ .

Աւաբելոց սրբոց Մարգարէից .

Եւ մինչ նոքա երգեն զքարոզս , Քահանայն
ասացէ զաղօթս զի ի միասին աւարտեցին :

Յիշեա՛ Տէր և ողորմեա՛ , և
օրհնեա՛ զսուրբ կաթողի-
կէ և զառաքելականն Եկեղե-
ցի քո . զոր փրկեցեր պատ-
ուական արեամբ միածնի
քոյ . և ազատեցեր խաչիւն
սրբով . շնորհեա՛ սմա զան-
շարժ զխաղաղութիւն :

Յիշեա՛ Տէր և ողորմեա՛ , և
օրհնեա՛ զամենայն ուղղա-
փառ եպիսկոպոսունս՝ որք
ուղիղ վարդապետութեամբ
համառօտեն ի մեզ զբանն
ճշմարտութեան :

ի ձայն :

Եւ առաւել զեպիսկոպո-
սապետն մեր , և զսլատ-
ուական հայրապետն ամե-

նայն Հայոց զՏէր (այս անուն) շնոր-
հեսցես մեզ ընդ երկայն ա-
ւուրս ուղիղ վարդապե-
տութեամբ :

Եւ դարձեալ սարկաւազն գայ ի տեղի իւր .
Եւ քարոզեսցէ բարձր .

Պահութիւն և փառաբանութիւն մատու .

Մինչ նոքա քարոզեն՝ Քահանայն ասացէ
զաղօթս ի ծածուկ :

Յիշեա՛ Տէր և ողորմեա՛ , և
օրհնեա՛ զքո առաջի կա-
ցեալ ժողովուրդս՝ և զպա-
տարագիս մատուցողս . եւ
պարգեւեա՛ սոցա զպիտոյսն
և զօգտակարսն :

Յիշեա՛ Տէր և ողորմեա՛ , և
օրհնեա՛ զուխտաւորս եւ
զպտղաբերիչս Եկեղեցւոյ
քում սրբոյ . եւ որք յի-
շեն զսղքատս ողորմածու-
թեամբ . և հատո՛ նոցա ըզ-
պարտս նոցա ըստ ընդաբոյս
առատութեան քում հա-
րիւրապատիկ աստ և ի հան-
դերձելումդ :

Յիշեա՛ Տէր և ողորմեա՛ , և
գթա՛ ի հոգիս հանգուցե-
լոցն :

Հանգո՛ զնոսա եւ լուսաւո-
րեա՛ եւ դասաւորեա՛ ընդ

սուրբ ս. քո յարքայութեանդ
երկնից, և արժանի արա՛ ու
ղորմութեան քում:

Յիշեա՛ Տէր և զհոգի ծառա-
յիս քոյ. (այս անուն). և ողորմեա՛
նմա ըստ մեծի ողորմութեան
քում, եւ հանգո՛ւ այցելու-
թեամբ ՚ի լոյս երեսաց քոց:
Եւ թէ կենդանի է՝ փրկեա՛
զնա յամենայն որոգայթից
հոգւոյ և մարմնոյ:

Յիշեա՛ Տէր և զայնոսիկ որք
յանձնեցին մեզ յիշատակել
յաղօթս, զկենդանիս և ըզ-
հանգուցեալս. և կառավա-
րեա՛ զկամս հայցմանց նոցա
և զմերս, ընդ ուղղորդն եւ
որ լին է փրկութեամբ:
Եւ վարձատրեա՛ բոլորե-
ցունց զանանց և զերանելի
բարութիւնսդ:

Եւ զտեալ զխորհուրդս մեր
տաճարացո՛յ յընդունակու-
թիւն մարմնոյ եւ արեան
միածնի քոյ տեառն մերոյ և
փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի.
ընդ որում քեզ Հօր ամենա-
կալի հանդերձ կենդանա-
րար և աղատիչ Սուրբ Հոգ-
ւովդ. վայելէ փառք իշխա՛ւ.

Քահանայն դարձցի և խաչակրեսցէ
և ասացէ ՚ի ձայն.

Եւ եղիցի ողորմութիւն
մեծիս Աստուծոյ և փրկչ-
իս մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի,
ընդ ձե՛զ ընդ ամենեւեանդ:

Դպիրքն.

Ամէն և ընդ հոգւոյդ քում:

Սարկաւագն.

Ամէն և ևս խաղաղութեան զՏէր աղա՛ւ.

Ամենայն սրբովք զորս յիշատակեցաք եւս
առաւելապէս զՏէր աղաչեսցուք:

Վասն մատուցեալ սուրբ և աստուածային.

Մինչ սարկաւագն քարոզէ՝ Քահանայն ասացէ
՚ի ծածուկ:

Աստուած ճշմարտութեան
եւ Հայր ողորմութեան՝
գոհանամք զքէն:

Որ ՚ի վեր քան զերանելի
նահապետացն, զմեր պար-
տաւորելոցս առաւել մեծա-
րեցեր զբնութիւն:

Վասն զի նոցա Աստուած կո-
չեցար. իսկ մեզ՝ Հայր հաճե-
ցար անուանիլ գթալով:

Եւ այժմ Տէր, աղաչեմք ըզ-
քեզ, զայսպիսի առ ՚ի քէն
զնորոգ և զպատուական ան-
ուանադրութեանս շնորհ:

Օր ըստ օրէ սլայծառացու-
ցեալ ծաղկեցո՛ր ՚ի մէջ եկե-
ղեցւոյ քում սրբոյ :

Ի ձայն :

Եւ տո՛ւր մեզ համարձա-
կաձայն բարբառով բա-
նալ զբերանս մեր կարդալ
զքեզ երկնաւորդ Հայր, եր-
գել և ասել :

Եւ դպիրքն բաղկատարած եղանակեացն.

Հայր մեր որ յերկնս ես սուրբ եղիցի՞.

Մինչ նոքա երգեն՝ Քահանայն աղօթեացէ
՚ի ծածուկ :

Տէր տէրանց, Աստուած
աստուծոց, թագաւոր
յաւիտենական, արարիչ ա-
մենայն արարածոց, Հայր
տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիս-
տոսի :

Մի՛ տար զմեզ ՚ի փորձու-
թիւն, այլ փրկեա՛ր ՚ի չարէ
և ապրեցո՛ր ՚ի փորձութենէ :

Ի ձայն :

Ձի քոյ է արքայութիւն
և զօրութիւն և փառք
յաւիտեանս. ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Դպիրքն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում :

Սարկաւազն .

Աստուծոյ երկիր սրագեցութիւն :

Դպիրքն .

Առաջի քո՛ Տէր :

Սարկաւազն .

Օրհնեա՛ Տէր :

Քահանայն խոնարհեցի և ամենայն ժողո-
վաւորն չոքիցի ՚ի ծունկս :

Եւ Քահանայն աղօթեացէ ՚ի ծածուկ :

Որ աղբիւրդ ես կենաց և
բղխումն ողորմութեան
Հոգիդ Սուրբ :

Ողորմեա՛ ժողովրդեանս, որք
խոնարհեալ երկիր սրագա-
նեն աստուածութեան քում :
Պահեա՛ զսոսա ամբողջս, տը-
պաւորեա՛ յոգւոջ սոցա ըզ-
ձեւ մարմնոյ ցուցակի . առ
՚ի ժառանգութիւն եւ ՚ի
վիճակ հանդերձելոցդ բա-
րեաց :

Ի ձայն :

Քրիստոսիւ Յիսուսիւ տէ-
րամբ մերով. ընդ որում
քեզ Հոգւոյդ Սրբոյ և Հօր
ամենակալի վայելէ փառք
իշխանութիւն և պատիւ .
այժմ և միշտ և յաւի՛.

Եւ Քահանայն առցէ զսուրբ հայն ՚ի ձեռն :

Եւ սարկաւագն ձայնեցէ բարձր .

Պրօսխումէ :

Եւ Քահանայն բարձրացուցանէ ակներեւ
ամենայն ժողովրդեանն :

Եւ ասացէ 'ի ձայն .

Ի Սրբութիւն Սրբոց :

Դպիրքն՝ բարձր ձայնիւ .

Միայն սուրբ , միայն Տէր , Յիսուս Քրիստոս .

Քահանայն .

Օրհնեալ Հայր Սուրբ Աս-
տուած Ճշմարիտ :

Դպիրքն . Ամէն :

Քահանայն .

Օրհնեալ Որդիդ Սուրբ
Աստուած Ճշմարիտ :

Դպիրքն . Ամէն :

Քահանայն .

Օրհնեալ Հոգիդ Սուրբ Աս-
տուած Ճշմարիտ :

Դպիրքն . Ամէն :

Քահանայն .

Օրհնութիւն և փառք Հօր
և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբ-
բոյ , այժմ և միշտ .

Դպիրքն . Ամէն :

Հայր սուրբ , Որդիդ սուրբ , Հոգիդ Սուրբ ,
Օրհնութիւն Հօր եւ Որդւոյ եւ Սրբոյ Հո .

Եւ մինչ նոքա երգեն զայս , Քահանայն խոնարհ
հեցի և աղօթեցէ 'ի ծածուկ :

Նայեա'ց տէր մեր Յիսուս
Քրիստոս յերկնից 'ի սրբ-
բռնութենէ քումմէ , և յաթո-
ւոյ փառաց թագաւորու-
թեան քոյ . ե'կ 'ի սրբել եւ
'ի կեցուցանել զմեզ . որ ընդ
Հօր նստիս և աստ պատարա-
գիս :

Արժանի արա' տալ մեզ յա-
նարատ մարմնոյ քումմէ և
'ի պատուական արեւնէ . և 'ի
ձեռն մեր ամենայն ժողո-
վրդեանս :

Եւ զայս ասացեալ երկիր պառեցէ և համ-
բուրեցէ զսեղանն :

Եւ առեալ զսուրբ Մարմինն ողջ թացցէ
յանսպական Արիւնն և ասացէ .

Տէր Աստուած մեր որ կո-
չեցեր զմեզ յանուռն մի-
ածնի Որդւոյ քոյ Քրիստո-
նեայս . եւ շնորհեցեր մեզ
մկրտութիւն հոգեւոր ա-
ւազանաւն 'ի թողութիւն
մեղաց . և արժանի արարեր
զմեզ հաղորդիլ սուրբ Մարմ-
նոյ և Արեան Միածնի քոյ :
Եւ այժմ աղաչեմք զքեզ Տէր ,
արա' զմեզ արժանի ընդ ու-

նիլ զՍուրբ խորհուրդս զայս
մեզ ՚ի մեղաց թողութիւնն :
Եւ գոհութեամբ փառաց
որեւ զքեզ ընդ Որդւոյ եւ
Սուրբ Հոգւոյդ այժմ ե" .

Եւ բարձրացուցէ ակներեւ ժողովրդեանն
և ասացէ ՚ի ձայն .

Ի սուրբ ՚ի սուրբ պատ-
ուական Մարմնոյ և յԱ-
րեւել տեառն մերոյ և փրկի-
չին Յիսուսի Քրիստոսի , ճա-
շակեսցուք սրբութեամբ .
որ իջեալ ՚ի յերկնից բաշխի
՚ի միջի մերում :

Սա' է Կեանք , Յոյս , Յարու-
թիւն , Քաւութիւն , և թո-
ղութիւն մեղաց :

Սաղմոս ասացէք տեառն Աս-
տուծոյ մերում :

Սաղմոս ասացէք երկնաւոր
Թագաւորիս մերում անմա-
հի , որ նստի ՚ի կառս Քերով-
բէականս :

Սարկաւազն ձայնեցէ .

Սաղմոս ասացէք տեառն Աստուծոյ մերում .

Եւ դպիրքն եղանակեցեն .

Քրիստոս պատարագեալ բաշխի ՚ի մի" .

Մինչ նորա երգեն , Քահանայն առցէ
զՄարմինն ՚ի ձեռն . եւ համբուրեացէ
արտասուօք ասելով .

Ձ ո՛ր օրհնութիւն , կամ
զո՛ր գոհութիւն ՚ի վե-

րայ Հացիս եւ Բաժակիս ա .

սասցուք :

Այլ Քիսուս , զքեզ միայն
օրհնեմք հանդերձ Հարբ և
ամենասուրբ Հոգւովդ այ" .

Դարձեալ ասացէ :

Խ ոստովանիմ եւ հաւա-
տամ , զի դու ես Քրիս-
տոս որդի Աստուծոյ , որ բար-
ձեր զմեզս աշխարհի :

Եւ բեկեալ արկցէ ՚ի բաժակն Արեան
ասելով .

Լրումն Հոգւոյն Սրբոյ :

Եւ ապա առեալ զմի մասն ՚ի ձեռն , ասացէ
արտասուօք և գոհութեամբ առ Հայր եւ
Որդի ՚ի ծածուկ .

այր սուրբ որ անուա-
նեցեր զմեզ անուա-
նակցութեամբ միածնի քոյ .
եւ լուսաւորեցեր մկրտու-
թեամբ հոգեւոր աւազա-
նին :

Արժանի արա՛ ընդունիլ ըզ-
սուրբ խորհուրդս զայս մեզ
՚ի մեղաց թողութիւն . առ-
պաւորեա՛ ՚ի մեզ զչնորհս
Հոգւոյդ Սրբոյ , որպէս ՚ի
սուրբ Առաքեալսն որք ճա-

չակեցին եւ եղեն մաքրիչք
ամենայն աշխարհի :

Եւ արդ՝ տէր Հայր բարե-
րար, զհաղորդութիւնս զայս
մասնաւորեալ՝ ճաշակման եւ
րեկոյին աշակերտացն, բաւ-
նալով զխաւար մեղաց . մի՛
հայիր յանարժանութիւնս
իմ, եւ մի՛ արգելցես զչնորհս
Հոգւոյդ Սրբոյ :

Այլ ըստ անբաւ մարդասի-
րութեան քում, պարգեւեա
զսա քաւիչ մեղաց, լուծիչ
յանցանաց :

Որպէս խոստացաւ եւ ստաց
տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս
Թէ . Ամենայն որ ուտէ ըզ-
Մարմին իմ եւ ըմպէ զԱրիւն
իմ, կեցցէ ի յաւիտեան :

Արդ՝ արա՛ զսա մեզ ի քա-
ւութիւն, զի որք կերիցեն
եւ արբցեն ի ամանէ, հան-
ցեն զօրհնութիւն եւ զփա-
ռըս Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգ-
ւոյդ Սրբոյ . այժմ եւ միշտ՝ .

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Գոհանամ զքէն Քրիստոս
Թագաւոր, որ արժանի
արարեր զանարժանս հա-

ղորդիլ սուրբ Մարմնոյ եւ
Սրեան քոյ :

Եւ այժմ աղաչեմ զքեզ մի՛
լիցի սա՛ ինձ ի դատաւար-
տութիւն, այլ ի քաւու-
թիւն եւ ի թողութիւն մե-
ղաց . առողջութիւն հոգւոյ
եւ մարմնոյ . եւ ի կատարու-
մըն ամենայն գործոց առա-
քինութեան :

Որպէս զի սրբեսցէ սա՛ ըզ-
չունչս իմ, եւ զհոգի եւ ըզ-
մարմին իմ :

Եւ արաոցէ զիս տաճար եւ
բնակարան ամենասուրբ
Երրորդութեանդ :

Զի ընդ սուրբս քո արժանի
եղէց փառաւորել զքեզ
ընդ Հօր եւ ընդ Սուրբ Հոգ-
ւոյդ այժմ եւ միշտ եւ յա՛՛ .

Յովհաննու Ոսկերեանին ասացեալ աղօթք :

Գոհանամ եւ մեծացուցա-
նեմ եւ փառաւորեմ ըզ-
քեզ տէր Աստուած իմ, զի
զիս զանարժանս արժանա-
ցուցեր յաւուր յայսմիկ հա-
ղորդակից լինել աստուա-
ծային եւ սոսկալի խորհրդոյ
քում . անարատ Մարմնոյդ

եւ պատուական Արեանդ .
վասն այսորիկ զսոսա 'ի բա-
րեխօսութիւն ունելով , ա-
ղաչեմ յամենայն աւուրս եւ
'ի ժամանակս կենաց իմոց
ընդ սրբութեան քոյ պա-
հեա' զիս :

Որպէս զի յիշելով զբարե-
գթութիւնս քո եւ կենդանի
եղէց ընդ քեզ :

Որ վասն մեր չարչարեցար
եւ մեռար եւ յարեար . մի'
մերձեցի տէր իմ եւ Աստ-
ուած , խորտակիչն , կնքելով
անձին իմոյ պատուական Ա-
րեամբդ քով :

Ամենակարող , մաքրեա' զիս
սոքօք յամենայն մեռելոտի
գործոց իմոց , որ միայնդ ես
անմեղ :

Ամրացո' զկեանս իմ Տէր , յա-
մենայն փորձութենէ . զպա-
տերազմողն իմ դարձոյ յինէն
յետս , պատկառեալ եւ ա-
մաչեցեալ որչափ յառնէ 'ի
վերայ իմ :

Ամրացո' զգնացս մտաց եւ
լեզուի իմոյ , եւ զամենայն ճա-
նապարհս մարմնոյ իմոյ :

Լե'ր հանապազորդ ընդ իս ,

ըստ անսուտ խոստմանց քոց ,
թէ որ ուտէ զՄարմին իմ ,
եւ ըմպէ զԱրիւն իմ , նա' յիս
բնակեցի եւ ես 'ի նմա :
Դու ասացեր մարդաւէր , կա-
ցո' զբանս աստուածային ան-
լուծանելի հրամանաց քոց :
Քանզի դու ես Աստուած ո-
ղորմութեան , եւ գթու-
թեան եւ մարդասիրութեան
եւ պարգեւիչ ամենայն բա-
րեաց . եւ քեզ վայելէ փառք
հանդերձ Հարբդ եւ ամենա-
սուրբ Հոգւովդ այժմ ե' .

Եւ ասա տեառնադրեցէ զինքն . եւ խնդրեցէ
'ի Ճմարտէն Աստուծոյ զպէս պէս հայցուածս
անձին իւրոյ . եւ ժողովրդեան , եւ աշխարհի . եւ
թողութիւն խնդրեցէ իւրոց յանցաւորացն .
թշնամեացն եւ ատելեացն : Եւ անդէն ահիւ եւ
դողութեամբ ճաշակեցէ 'ի մարմնոյն . եւ արբ-
ցէ 'ի բաժակէն , ասելով .

Հաւատով հաւատամ յա-
մենասուրբ Երրորդու-
թիւնդ , 'ի Հայր եւ յՈրդի եւ 'ի
Հոգիդ Սուրբ :

Հաւատով ճաշակեմ զսուրբ
եւ զկենդանարար եւ զփրկա-
գործ Մարմինս քո Քրիստոս
Աստուած իմ Յիսուս , 'ի թո-
ղութիւն մեղաց իմոց :
Հաւատով ըմպեմ զսրբա-
րար եւ զմաքրիչ Արիւնս քո
Քրիստոս Աստուած իմ Յի-

սուս, 'ի թողութիւն մեղաց
իմոց :

Մարմին քո անապական լի-
ցի ինձ 'ի կեանս :

Եւ սուրբ Արիւն քո 'ի քա-
ւութիւն և 'ի թողութիւն
մեղաց :

Եւ սարկաւագն հաղորդեսցի, և յետ հաղոր-
դելոյն գոչէ առ ժողովուրդն և ասէ բարձր.

Երկեղիւ և հաւատով յառաջ մն'.

Եւ դպիրքն՝ բարձր ձայնիւ.

Աստուած մեր և Տէր մեր երեւեցաւ'.

Եւ հաղորդեսցի նոր ձեռնադրեալն, բայց ոչ
'ի բերանն, այլ յափն տալով զՍրբութիւնն, և
ամենայն արժանաւորքն հաղորդեսցին, և յետ
հաղորդելոյն խաչակիցեսցէ զժողովուրդն ըն-
ծայիւն և ասացէ.

Կեցո՛՛ Տէր, զժողովուրդս քո
և օրհնեա՛ զժառանգու-
թիւնս քո. հովեա՛ և բարձ-
րացո՛՛ զսոսա յայսմ հետէ
մինչեւ յաւիտեան :

Եւ դպիրքն երգեսցեն.

Լցաք 'ի բարութեանց քոց Տէր ճաշա՛.

Քահանայն ասացէ 'ի ծածուկ.

Գոհանամք զքէն, Հայր ա-
մենակալ, որ պատրաս-
տեսցեր մեզ նաւահանգիստ
սուրբ զեկեղեցի՝ տաճար սրբ-
բութեան, ուր փառաբա-
նի ամենասուրբ Երրորդու-
թիւնդ. Ալէլուիայ :

Գոհանամք զքէն, Քրիստոս

Թագաւոր, որ պարգևեցեր
մեզ կենդանութիւն և կեանա-
րար Մարմնով եւ Արեամբ
քով Սրբով. Հնորհեա՛ զքա-
ւութիւն և զմեծ զողորմու-
թիւն. Ալէլուիայ :

Գոհանամք զքէն, Հոգիդ ճրշ-
մարիտ, որ նորոգեցեր սուրբ
զեկեղեցի. անարատ պահեա՛
հաւատով երրորդութեանդ
յայսմ հետէ մինչեւ յաւի-
տեան. Ալէլուիայ :

Սարկաւագն.

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղա՛.

Եւ ևս հաւատով ընկալեալք աստուածա՛.

Դպիրքն.

Գոհանամք զքէն Տէր որ կերակրե՛.

Քահանայն ասացէ 'ի ծածուկ.

Գոհանամք զքէն, Քրիստոս
Աստուած մեր, որ զայս-
պիսի ճաշակումն բարու-
թեան Հնորհեցեր մեզ 'ի սրբ-
բութիւն կենդանութեան :
Սովիմք պահեա՛ զմեզ սուր-
բըս և անարատս, բնակեալ
զմեօք քո աստուածային խը-
նամօքդ :

Հովուեա՛ զմեզ յանդաստա-
նի կամաց քոց սրբոց և բա-
րեսիրաց :

Որով ամրացեալք յամենայն

բանաստեղծութիւն ընդդիմութեանց, բուն և եկեղեցական եղիցոյք լսել ձայնի։
Եւ քեզ միայնոյք քաջայայտած և ճշմարիտ հովուիդ հետեւիլ։
Եւ առ ՚ի քէն ընդունիլ ըզպատրաստեալ տեղի յարքայութեանդ երկնից։
Աստուած մեր եւ Տէր մեր և փրկիչ Քիստոս Քրիստոս։
Որ ես օրհնեալ ընդ Հօր և ընդ Առբք Հոգւոյդ այժմ և միշտ և յաւի՞

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Անքնին, անհաս, երրեակ ինքնութեանդ, հաստիչ, ընդունող, և անբաժանելի, միասնական սուրբ երրորդութեանդ, վայելէ փառք իշխանութիւն եւ պատիւ այժմ և միշտ և յաւի՞

Եւ ապա ապէ՛ զԱւետարանն սուրբ ՚ի ձեռս իւր։ Եւ երկոց երկրորդեալ համբուրեաց ըզսուրբ Սեղանն։ Եւ իջանելով ՚ի մէջ Եկեղեցւոյն ասացէ՛ զաղօթս ՚ի ձայն։

Որ օրհնես զայնոսիկ՝ որք օրհնեն զքեզ Տէր, և սուրբ առնես զյուսացեալս ՚ի քեզ։
Կեցո՛ղ ժողովուրդս քո և օրհնեա՛ զժառանգութիւնս քո։

զլրումն Եկեղեցւոյ քո պա-
հեա՛։

Սրբեա՛ զսոսա որք ողջու-
նեցին սիրով զվայելչութիւն տան քոյ, դու զմեզ փառաւո-
րեա՛ աստուածային զօրութեամբ քով, և մի՛ թողուր զյուսացեալս ՚ի քեզ։

Ձխաղաղութիւն պարգևեա՛ ամենայն աշխարհի, Եկեղեցեաց, Քահանայից, Թագաւորաց Քրիստոնէից եւ զինուորեալ մանկանց նոցա, և ամենայն ժողովրդեանս։

Ձի ամենայն տուրք բարիք, եւ ամենայն պարգեւք կատարեալք, ՚ի վերստ ենի ջեալք առ ՚ի քէն, որ ես Հայր լուսոյ և քեզ վայելէ փառք՞

Եւ դպիրքն ասացեն երկոց։

Եղիցի անուն Տեառն օրհնեալ։

Եւ Քահանայն դարձցի առ ժողովուրդն և ասացէ՛ ՚ի ձայն։

Կատարումն օրինաց եւ Մարգարէից դու ես Քրիստոս Աստուած փրկիչ մեր։
Որ լցեր զամենայն հայրա-կամ տնօրէնութիւնս քո։
Լից և զմեզ Հոգւովդ քով Սրբով։

Արկ. Օրթի:

Քհ. Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Գղ. Եւ ընդ հոգւոց բում:

Արկ. Երկու զածութեամբ լուարուք:

Քհ. Արքայ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի որ
լուս Յովհաննու: ՔԼ. Ա. 1:

Ի Հօրէ լուսոյ:

Ի սկզբ անէ էր բանն, և
բանն էր առ Աստուած,
և Աստուած էր բանն. նա էր
ի սկզբ անէ առ Աստուած:
Ամենայն ինչ նովաւ եղեւ,
և առանց նորա եղեւ և ոչ
ինչ որ ինչ եղեւն:

Նովաւ կեանք էր, և կեանքն
էր լոյս մարդկան, և լոյսն ի
խաւարի անդ լուսաւոր է, և
խաւար նմա ոչ եղեւ հասու:

Եղեւ այր մի առաքեալ յԱս-
տուծոյ, անունն նմա Յովհանն-
նէս. սա եկն ի վկայութիւն

զի վկայեացէ վասն լուսոյն,

զի ամենեքին հաւատասցեն

նովաւ. ոչ էր նա լոյսն, այլ

զի վկայեացէ վասն լուսոյն:

Էր լոյսն ճշմարիտ, որ լուսա-

ւոր առնէ զամենայն մարդ՝

որ գալոց է յաշխարհ:

Յաշխարհի էր, և աշխարհ

նովաւ եղեւ, եւ աշխարհ

զնա ոչ ծանեալ

Յիւրսն եկն, եւ իւրքն զնա
ոչ ընկալան. իսկ որք ընկա-
լան զնա՝ ետ նոցա իշխանու-
թիւն որդիս Աստուծոյ լի-
նել, որոց հաւատասցեն յա-
նուն նորա. ոչք ոչ յարենէ,
և ոչ ի կամաց մարմնոյ, և
ոչ ի կամաց առն, այլ յԱս-
տուծոյ ծնան:

Եւ բանն մարմին եղեւ, եւ
բնակեցաւ ի մեզ. և տեսաք
զփառս նորա զփառս իբ-
րեւ զմիածնի առ ի Հօրէ,
լի շնորհօք եւ ճշմարտու-
թեամբ:

Սարկաւագն.

Սուրբ Խաչուս աղաչեսցուք զՏէր՝.

Քահանայն.

Պահպանեա՛ զմեզ Քրիստոս.

Սարկաւագն.

Օրհնեցից զՏէր յամենայն ժամ.

Եւ Քահանայն խաչակնքեսցէ զժողովուրդն
և ասացէ բարձր.

Օրհնեալք եղերուք ի շնոր՝.

Եւ դպիրքն ասացեն.

Ի Տէր պարծեսցի անձն իմ.

Եւ ընդ սաղմոսէն դպրաց՝ բաշխեսցի նշխար:
Եւ յաւարտմանն՝ Քահանայն դարձցի յարեւելս,
և երկիր պագեսցէ առաջի սրբոյ Սեղանայն երկոս
և ասացէ.

Տէր Յիսուս Աստուած ողոր-
մեա՛ ինձ:

Եւ մտեալ յաւանդատունն մերկացի ի
զգեստուցն, և երթիցէ խաղաղութեամբ:

111

1098